

De Courant/Het Nieuws van de Dag nog maar een betrekkelijk kleine oplage had. Holdert had een fijne neus voor wat men 'het nieuws' noemt en in een tijd waarin de meeste dagbladen nog een afkeer hadden van alles wat naar 'sensatie' zweemde, beseftte hij dat er voor een bekwaam geredigeerde krant die de 'sensatie' niet zou schuwen, wellicht een breed publiek zou bestaan. Hij had goed gezien: de oplage van *De Telegraaf* en vooral die van het zeer goedkope nevenblad *De Courant/Het Nieuws van de Dag* ging snel stijgen en toen de eerste wereldoorlog uitbrak, hadden beide bladen in de door scherpe concurrentie gekenmerkte krantenwereld een positie van betekenis verworven, mede door Holderts moderne acquisitie-methoden. Wij zullen *De Courant/Het Nieuws van de Dag* verder buiten beschouwing laten; wel bedroeg de oplage van dit blad een veelvoud van die van *De Telegraaf*, maar de redactionele lijn werd uitsluitend door *De Telegraaf* aangegeven.

In die eerste wereldoorlog stond Holdert met hart en ziel aan de zijde der Geallieerden. De scherpe anti-Duitse prenten van zijn politieke tekenaar Louis Raemaekers werden vooral ook in Engeland en Amerika bewonderd. Systematisch liet Holdert zijn redactie betogen dat het Nederlandse buitenlandse beleid pro-Duits was. Vooral viel hij de regering aan omdat zij veel te veel goederen naar Duitsland liet vervoeren dan wel toeliet dat deze Duitsland binnengesmokkeld werden. In september '15 vestigde hij in zijn woning te Amsterdam een 'anti-smokkelbureau' welks agenten de grensgebieden afreisden om daar gegevens te verzamelen; soms bemachtigden die agenten ook officiële douanelijsten. Met dat materiaal ging Holdert pressie op de regering uitoefenen. Deze zat van haar kant al geruime tijd op een gelegenheid te wachten om de lastige stokebrand in het nauw te brengen en zij had al gemeend, er een gevonden te hebben, toen *De Telegraaf* in juni '15 bij een ingezonden stuk een onderschrift geplaatst had dat een virulent anti-Duitse strekking had: de 'groep gewetenloze schurken' die van het centrum van Europa uit de oorlog 'veroorzaakt' hadden, moesten, aldus het blad, 'als misdadigers onschadelijk worden gemaakt'; met Nederlands onafhankelijkheid zou het zijn gedaan, 'als het Duitse militarisme wint':

'Het handhaven der neutraliteit moet niet ons doel zijn, doch slechts het middel tot behoud van onze onafhankelijkheid . . . Als het ogenblik daar is, dat zal gekozen moeten worden tussen de schande en de eer, zullen wij een regering die weifelen mocht, zeer zeker niet met veel te zachte termen behandelen, doch al onze invloed aanwenden dat zij geen minuut langer op de plaats geduld wordt waar ze nooit had moeten zetelen.'¹

¹ *De Telegraaf*, 16 juni 1915, aangehaald in P. H. Ritter: *De donkere poort* (1931), dl. I, p. 263-64.